

КОРОТКИЙ ОГЛЯД

основних положень законопроектів з пенсійних питань, поданих Урядом України до Верховної Ради України 22 червня 2017 року

I. Законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» (№ 6614) пропонує зміни до 32 законодавчих актів. Закон має набрати чинності з 1 жовтня 2017 року – частково, а з 1 січня 2018 року – у повному обсязі.

Основні параметричні зміни, які найбільше впливають на пенсійні видатки:

1. Перерахунок раніше призначених пенсій з 1 жовтня 2017 року із використанням:

- **середньої зарплати** за останні 3 роки (2014–2016) у розмірі **3764,4¹** грн.;
- вартість одного року стажу, що застосовується для обчислення пенсії, **знижено з 1,35% до 1%**;
- **стажу 30 років для жінок та 35 років для чоловіків** для обчислення:
  - пенсії в **мінімальному розмірі** (для пенсій, призначених до 01.10.2011 року, – при стажі 20 років у жінок і 25 років – у чоловіків);
  - доплати за **понаднормовий стаж** (стаж понад 30/35 років, а для пенсій, призначених до 01.10.2011 р., – за стаж відповідно 20/25 років);
- **показника прожиткового мінімуму** для непрацездатних громадян, встановленого на 01.12.2017 р. (1373 грн.), замість такого показника станом на 01.10.2017 р. (1312 грн.).

2. Різні правила призначення пенсії за віком на перехідний період 2017–2019 рр.:

у 2017 році:

- із застосуванням середньої зарплати за 2014–2016 роки у розмірі **3764,4 грн.** та вартості одного року стажу – **1,35%**;

у 2018 році:

- із застосуванням середньої зарплати за 2016 і 2017 роки та вартості одного року стажу – **1%**;

починаючи з 2019 року:

- із застосуванням середньої зарплати за останні три роки та вартості одного року стажу – **1%**.

3. Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється:

- **на рівні прожиткового мінімуму** для непрацездатних громадян при стажі 30/35 років (для пенсій, призначених до 01.10.2011 р. – за наявності стажу відповідно 20/25 років).
- з 1 січня 2018 року **на рівні 40% від мінімальної заробітної плати, але не менше ніж розмір прожиткового мінімуму**, при стажі 30/35 років після досягнення 65 років.
- у разі відсутності повного стажу виплачується пропорційно менший розмір пенсії.
- для шахтарів: у розмірі 80% зарплати для обчислення пенсії, але не менше як три розміри прожиткового мінімуму для непрацездатних громадян.

4. Запровадження гнучкого «коридору» пенсійного віку (60–63–65 років) для призначення пенсії за віком:

- за наявності стажу **на 01.01.2018 р.** 25 років – призначати пенсію у **60 років**. Діапазон необхідного стажу щороку збільшувати на 12 місяців до досягнення **35 років у 2028 р.**;
- за наявності стажу **на 01.01.2018 р.** від 15 до 25 років – у **63 роки**. Діапазон необхідного стажу щороку збільшувати на 12 місяців до досягнення діапазону **від 25 років до 35 років у 2028 році**;
- за наявності стажу на 01.01.2019 р. 15 років, але менше ніж 16 років, що давали б право виходу на пенсію в 63 роки, – призначати пенсію у **65 років**. Діапазон необхідного стажу щорічно збільшувати на 1 рік. Тобто, з **2028 року** призначати пенсії у 65 років особам, які матимуть **15–25 років** стажу.

5. Особам, які не матимуть 15 років стажу, призначати **державну соціальну допомогу** при досягненні ними **65 років**. Призначати (у період з 01.01.2018 по 31.12.2020) **тимчасову державну соціальну допомогу** особам, які досягли встановленого пенсійного віку, мають страховий стаж не менше 15 років, але не набули права на пенсійну виплату – **на період до придбання права на пенсію за віком**, у порядку встановленому Кабінетом Міністрів України.

6. Щорічна (опосередкована) індексація пенсій з 2021 року відбуватиметься шляхом збільшення (перерахунку) середньої зарплати, з якої обчислено пенсію, на 50% зростання середньої зарплати за 3 попередні роки та на 50% зростання індексу споживчих цін за попередній рік. У 2019–2020 роках індексацію пенсій здійснювати за окремим рішенням Кабінету Міністрів України.

ІНШІ ЗАПРОПОНОВАНІ ЗМІНИ:

7. Надати можливість «купити» до 24 місяців стажу (при «купівлі» стажу до 12 місяців мінімальний страховий внесок збільшувати на коефіцієнт 2, а при «купівлі» від 13 до 24 місяців страхового стажу – на 1,5). Тривалість «купленого» стажу враховувати лише для визначення права на пенсію (для підвищення розміру пенсії не враховувати).

8. Відмінити призначення пенсій за вислугу років (за певними винятками, зокрема для осіб, які мають необхідну вислугу років станом на 1 жовтня 2017 року); виплату призначених пенсій здійснювати за рахунок коштів державного бюджету.

9. Зберегти право на достроковий вихід на пенсію для: матерів, які виховали 5 дітей або інвалідів з дитинства (у 50 років); військових – учасників бойових дій (55 років); ліліпутів та диспропорційних карликів (40/45 років); чорнобильців (із зниженням пенсійного віку).

10. Зупинити зменшення розміру пенсії жінкам, що скористались виходом на пенсію в 55 років, з моменту досягнення ними пенсійного віку, визначеного законом для відповідної вікової категорії.

11. Спеціальні пенсії автоматично переводити на пенсії, обчислені на загальних підставах, якщо розмір такої пенсії буде вищим. На перехідний період зберігати право на спеціальні пенсії для осіб, які набули необхідного стажу станом на 01.05.2016 р.

12. Відновити з 1 жовтня 2017 року виплату пенсій працюючим пенсіонерам у повному розмірі.

13. Механізм відшкодування роботодавцями виплаченої суми пільгових пенсій для окремих категорій осіб замінити на сплату підвищеної ставки єдиного соціального внеску в розмірі 37% та 29% (замість 22%).

14. Максимальну величину бази нарахування єдиного соціального внеску встановити на рівні 15 розмірів мінімальної заробітної плати (48 000 грн.) на заміну нинішніх 25 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (42 100 грн.).

15. Встановити для роботодавців квоту для працевлаштування осіб, яким до настання пенсійного віку залишилось 10 і менше років (не менш як 1 особу в середньообліковій чисельності штатних працівників).

16. Доручено Кабінету Міністрів України: до 01.10.2017 підготувати окремий законопроект про осучаснення пенсій військовим та протягом 6 місяців з дати прийняття закону підготувати законопроект про запровадження професійної пенсійної системи (для окремих категорій професій, які нині мають пільгові статуси).

II. Законопроект «Про внесення змін до статті 588 Митного кодексу України з питань пенсійного забезпечення» (№ 6615) – пов'язаний із законопроектом № 6614 та пропонує призначати пенсії для посадових осіб та працівників органів доходів і зборів на загальних підставах.

III. Законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України з питань пенсійного забезпечення» (№ 6616) – пов'язаний із законопроектом № 6614 та уточнює базу оподаткування доходу (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги тощо).

IV. Законопроект «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення пенсій» (№ 6617) – пов'язаний із законопроектом № 6614 та передбачає виплату державної соціальної допомоги (в тому числі тимчасової для осіб, що досягли пенсійного віку, але не набули права на пенсійну виплату) і доплат до рівня прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, – за рахунок коштів державного бюджету.